

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

datum 3 december 2019

Betreffende wetsvoorstel:

35300 XIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2020

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 3 december 2019 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: SP, PvdA, GroenLinks, DENK, 50PLUS, D66, VVD, SGP, CDA, ChristenUnie en Van Haga.

Tegen: PVV, PvdD, FVD, Van Kooten-Arissen

Aangenomen amendementen

Artikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaartsgroei

18 (Amhaouch en Verhoeven) over middelen voor Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen

Innovatie is een voorwaarde voor economische groei. Het midden- en kleinbedrijf (mkb) het fundament van de Nederlandse economie. Het mkb levert een grote bijdrage aan de Nederlandse economie. Kennis over innovaties zoals nieuwe technologieën en digitalisering blijft nu voor een groot deel beperkt tot de mkb-koplopers. Digitalisering bijvoorbeeld transformeert de economie en samenleving in een snel tempo. Door dreigende tekorten aan goed opgeleid personeel wordt de inzet van (digitale) technologische innovaties steeds belangrijker om arbeidsproductiviteit, en dus groei, te bewerkstelligen. Daarnaast is het voor het brede MKB van belang om te digitaliseren om de concurrentie voor te blijven. Bij het uitbreiden van de kennis van o.a. beschikbare innovaties, nieuwe technologieën en productiewijzen, van de koplopers naar het brede, technologievolgende mkb kunnen Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) een belangrijke rol spelen. Deze ROM's

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 3 december 2019

blad 2

zijn regionaal georiënteerd en vormen samen een bijna landelijk dekkend netwerk. Met extra middelen kunnen zij met hun dienstverlening meer mkb-ondernemers bereiken en ondersteunen. Daarnaast bestaat het EZK-programma Versnelling digitalisering MKB. Dit programma wil het zogeheten «brede mkb» ondersteunen bij hun digitaliseringsopgave door de inrichting van MKB-Werkplaatsen Digitalisering. Deze dienen te leiden tot passend aanbod van ICT-dienstverlening voor het brede mkb voor technologieën als big data. Het is van belang dat deze MKB-Werkplaatsen in heel Nederland beslag krijgen. Indieners willen met dit amendement middelen beschikbaar stellen om ROM's een rol te geven bij experimenten ter versterking van de digitale MKB-werkplaatsen. Bijvoorbeeld door ondernemers richting de werkplaatsen te leiden of door het verbeteren van de toegang van het regionale innovatievolgende mkb tot lokaal ict-aanbod (zoals softwareleveranciers). Vanwege de regionale inbedding van ROM's en daarmee dus verschillende kenmerken van het ecosysteem geven indieners de ROM's de ruimte om zelf binnen de grenzen van dit amendement te prioriteren. De dekking wordt gevonden uit de post Cofinanciering EFRO (artikel 2).

Aangenomen. Voor: SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK, Van Kooten-Arissen, 50PLUS, D66, de VVD, de SGP, het CDA, de ChristenUnie, FvD en Van Haga

Artikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaartsgroei

19 (Aartsen en Von Martels) over middelen voor het project data-alliantie toerisme

De data-alliantie toerisme is als project onderdeel van de op 9 oktober 2019 gepresenteerde actieagenda toerisme en is een open netwerk waarin partijen kennis, data en methoden delen en ontwikkelen en samen projecten uitvoeren. Indieners willen € 500.000 beschikbaar stellen voor een door de data-alliantie te ontwikkelen systeem waarmee bezoekersstromen met behulp van nieuwe technologie in kaart kunnen worden gebracht. Dekking wordt gevonden in het EFRO-budget op artikel 2. De middelen kunnen worden toegevoegd aan de bijdrage NBTC en dragen op deze wijze eveneens bij aan regionale economische ontwikkeling.

De VVD en het CDA stellen voor om nieuwe methoden en technologieën te ontwikkelen zodat via (telefoon)data inzicht in bezoekersstromen kan worden verkregen. Deze nieuwe mogelijkheden passen binnen de aanpak en samenwerking van de Landelijke Data-alliantie en kunnen met pilotprojecten in drukke toeristische gebieden worden getest. Dit sluit aan bij de wens van veel regionale partijen waaronder de samenwerking tussen Giethoorn, Kinderdijk en Zaandam. De beschikbaarheid van nieuwe technieken waarbij actuele (real time) data worden verzameld en bezoekersstromen en bewegingen van bezoekers nauwkeuriger in kaart worden gebracht is een verbetering ten opzichte van de bestaande data en inzichten, het is een ontwikkeling waar wereldwijd aan wordt gewerkt en kan ook worden ingezet bij evenementen. Deze ontwikkeling levert een wezenlijke bijdrage aan de toeristische sector in Nederland. Door toeristen beter over Nederland te spreiden kan een bijdrage geleverd worden aan zowel de leefbaarheid in gebieden met overtoerisme als in gebieden waar meer toeristen juist bijdragen aan leefbaarheid en economische groei.

Aangenomen. Voor: PvdA, GroenLinks, DENK, 50PLUS, D66, de VVD, de SGP, het CDA, de ChristenUnie en Van Haga

datum 3 december 2019

blad 3

Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

16 (Agnes Mulder c.s.) over extra budget voor de ISDE regeling

Dit amendement zorgt voor extra budget ter hoogte van 100 miljoen euro voor de ISDE regeling in de jaren 2020–2022, waarbij in 2020 40 miljoen euro extra wordt vrijgemaakt en in 2021 en 2022 30 miljoen euro per jaar. Het doel van het amendement is om in 2020 en de jaren daarna een extra inspanning mogelijk te maken om het doel van 14% duurzame energie te bereiken. De extra middelen worden via de ISDE (of een soortgelijke regeling) ingezet voor een investeringssubsidie voor investeringen in duurzame energie door in het bijzonder het MKB. Met deze middelen kan specifiek een extra stimulans worden gegeven aan de opwekking van hernieuwbare elektriciteit door het MKB. Er zijn op dit moment namelijk twee type projecten gericht op zon-pv op daken en kleine houten windmolens binnen het MKB waarvan het potentieel nog beter benut kan worden:

1. projecten met een grootverbruikersaansluiting (>3x80A) die kleiner zijn dan 15 kW, hiervoor moet onderzocht worden of de ondergrens in de SDE+ omlaag kan naar 10 kW (van 60 naar 40 zonnepanelen);
2. projecten op een kleinverbruikersaansluiting (max. 3x80A) die groter zijn dan ca. 15 kW (op een kleinverbruikersaansluiting kan ongeveer een maximum van 50 kW aan zonnepanelen worden aangesloten). Voor de tweede groep van projecten moet onderzocht worden of het mogelijk is om dit type projecten via de ISDE (of een soortgelijke regeling) te stimuleren. Hierdoor wordt het interessanter om meer zonnepanelen aan te sluiten op een kleinverbruikersaansluiting zodat waar mogelijk daken beter benut worden. Bij het vaststellen van het subsidiebedrag zou rekening gehouden moeten worden met de subsidiëring via de salderingsregeling om over-subsidiëring te voorkomen. De dekking wordt gevonden in de begrotingsreserve «duurzame energie». De Minister wordt verzocht om bij de 1e suppletoire begroting de ontvangsten en uitgaven in de juiste jaren te zetten.

Aangenomen. Voor: SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, DENK, Van Kooten-Arissen, 50PLUS, D66, de VVD, de SGP, het CDA, de ChristenUnie en Van Haga

Verworpen en ingetrokken amendementen

Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

11 → 12 (Beckerman en Van Raan) over verschuiving middelen voor biomassa naar collectieve zonnepanelen

De indieners willen met voorliggend amendement bewerkstelligen dat de subsidie voor biomassa wordt ingezet om collectieve zonnepanelen te installeren op daartoe geschikte daken.

Biomassa richt meer klimaatschade aan dan het zogenaamd zou oplossen. Dit moet direct stoppen. Deze middelen moeten naar echte schone energie gaan. Huishoudens draaien nu zelf op voor de verduurzaming van hun woning. Met dit amendement komt 700 miljoen euro beschikbaar om in te zetten voor de installatie van collectieve zonnepanelen op de daartoe geschikte daken. De overheid voert de regie, de zonnepanelen worden beheerd door de overheid of een publieke energiemaatschappij. Dit zorgt voor een enorme slag in de verduurzaming van de woningvoorraad, zonder dat huishoudens zich hiervoor in de schulden hoeven te steken. Met dit amendement gaan effectief en rechtvaardig klimaatbeleid hand in hand.

Op basis van de reeds afgegeven beschikkingen SDE+ is de verwachting dat in 2020 ongeveer 723 miljoen euro aan SDE+-subsidie zal worden betaald voor biomassa-projecten, op een totaal van ruim 1,6 miljard euro aan SDE+-subsidie. Door deze middelen

datum 3 december 2019

blad 4

te verschuiven van biomassaprojecten naar een investering in collectieve zonnepanelen beoogt de indiener een effectievere CO₂-reductie te bewerkstelligen.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, de PvdD, DENK, Van Kooten-Arissen, 50PLUS en Van Haga

Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

13 → 14 (Beckerman) over inzetten een derde deel ODE-opbrengsten voor verduurzaming sociale woningbouw

De indieners willen met voorliggend amendement bewerkstelligen dat 1/3 van de opbrengst van de ODE (opslag duurzame energie/opslag duurzame energie- en klimaattransitie) wordt ingezet voor de verduurzaming van de voorraad sociale woningbouw. Hiervoor is een amendement over verduurzaming van huurwoningen ingediend bij de begroting wonen (BZK).

De opbrengsten ODE zijn gekoppeld aan de uitgaven van de SDE+ (stimulering duurzame energieproductie). Maar 1/3 van deze middelen wordt opgebracht door huishoudens, huishoudens die wel de lasten maar niet de lusten van deze regeling dragen. Juist de laagste inkomens voelen deze lasten het zwaarst drukken.

De indieners zetten 750 miljoen euro van deze opbrengst in om huurwoningen te verduurzamen, te beginnen bij woningen die last hebben van schimmel- en vochtproblemen. 1 op 5 huishoudens leven door de schimmel in een zeer ongezonde leefsituatie. Door dit gericht aan te pakken en de woning te verduurzamen, krijgen deze huishoudens een gezonde woning, een lagere energierekening én wordt een grote slag in de verduurzaming van de woningvoorraad geslagen. Zo gaan effectief en rechtvaardig klimaatbeleid hand in hand. Ook de regering heeft aangegeven om 'twee vliegen in één klap' te willen slaan door de aanpak van vocht en schimmel te koppelen aan duurzaamheidssubsidies. (Kamerbrief van 29 oktober 2019, Voortgang aanpak schimmelproblematiek, Kamerstuk 32 847, nr. 574).

De dekking voor dit amendement wordt gevonden in de begrotingsreserve duurzame energie. De verwachte omvang van de reserve eind 2020 bedraagt meer dan 3,2 miljard euro. De minister denkt 1,7 miljard euro nodig te hebben en stelt voor 1,5 miljard euro als buffer aan te houden. De begrotingsreserve stijgt al jaren, ook is keer op keer sprake van onderbesteding van de SDE+. De ODE is bedoeld om te verduurzamen, niet om geld te blijven oppotten. Dit amendement onttrekt 750 miljoen euro aan de reserve, voegt die toe aan de EZK-begroting, waarna deze vervolgens weer verlaagd wordt voor het omschreven doel.

Verworpen. Voor: SP, de PvdA, de PvdD, DENK, Van Kooten-Arissen en 50PLUS

Artikel 3 Toekomstfonds

17 (Van der Lee) over middelen voor stimulering van de ontwikkeling van groene waterstof

Groene waterstof zal na 2030 een belangrijk onderdeel zijn van de energietransitie, maar is op dit moment nog niet ver ontwikkeld. Dit biedt een kans voor Nederland om voorop te lopen en de vruchten te plukken van de innovatie rondom waterstof. Tegelijkertijd speelt er een urgent probleem rondom de netcapaciteit waardoor energieprojecten geen doorgang kunnen vinden. Hierdoor wordt de energietransitie gehinderd.

Door de bouw van een elektrolyse-installatie (een waterstoffabriek) bij bijvoorbeeld Emmen gekoppeld aan duurzame energiebronnen (zonnepanelen en windenergie) wordt de ontwikkeling van groene waterstof gestimuleerd en is er tegelijkertijd een oplossing gevonden voor duurzame energieprojecten die op dit moment geen doorgang kunnen

datum 3 december 2019

blad 5

vinden vanwege de netcapaciteitsproblemen. Dit amendement regelt dat hier een bedrag voor wordt vrijgemaakt.

Het bedrag dient te worden ingericht als een exploitatiesubsidie, vanuit de sector wordt aangegeven dat men hier het meeste behoefte aan heeft. Tevens is hiermee een proeftuin gecreëerd voor het instrument van exploitatiesubsidie als aanjager van groene waterstof. De exploitatiesubsidie moet competitie tussen projecten aanjagen, waarbij groene waterstofprojecten die ook bijdragen aan het oplossen van de problemen rondom netcapaciteit ingeschreven kunnen worden.

In de «Investeringsagenda Waterstof Noord-Nederland» worden plannen voor een elektrolyse-installatie uiteengezet. Hierin maakt de elektrolyse-installatie deel uit van een breder plan om van Noord-Nederland een waterstofregio te maken. De elektrolyse-installatie zou een capaciteit van 2 t/m 5 megawatt moeten krijgen.

De dekking wordt gevonden in het juridisch niet-verplichte deel van artikel 3.

Ingetrokken.